

COMISIA EUROPEANĂ

Bruxelles, 18.5.2011
COM(2011) 275 final

2011/0129 (COD)

Propunere de

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

**de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor
criminalității**

{COM(2011) 274}

{COM(2011) 276}

{SEC(2011) 580}

{SEC(2011) 581}

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

Prezenta propunere face parte dintr-un pachet legislativ care vizează consolidarea drepturilor victimelor în UE și care include, de asemenea, următoarele două elemente suplimentare: o comunicare privind consolidarea drepturilor victimelor în UE și o propunere de regulament privind recunoașterea reciprocă a măsurilor de protecție în materie civilă.

Comisia Europeană a identificat protecția victimelor criminalității și stabilirea de standarde minime ca fiind o prioritate strategică¹, pe baza Programului de la Stockholm și a planului de acțiune aferent acestuia². Aceste documente plasează victimele printre prioritățile UE și afirmă cu tărie necesitatea și intenția de a crea o abordare integrată și coordonată a situației victimelor, în conformitate cu concluziile Consiliului JAI din octombrie 2009³.

Uniunea Europeană și-a stabilit obiectivul de a menține și de a dezvolta un spațiu de libertate, securitate și justiție, având drept fundament principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și a altor decizii ale autorităților judiciare, adoptate în cadrul Uniunii, atât în materie civilă, cât și în materie penală. „Raportul privind cetățenia” prezentat de Comisie la 27 octombrie 2010⁴ vizează eliminarea obstacolelor în calea drepturilor cetățenilor printr-o mai mare consistență a drepturilor individuale acordate la nivelul UE. Consolidarea drepturilor victimelor, împreună cu consolidarea drepturilor procedurale ale persoanelor suspectate sau acuzate în cadrul procedurilor penale, reflectă această abordare.

Uniunea Europeană a adoptat deja măsuri cu privire la drepturile victimelor în procedurile penale prin Decizia-cadru 2001/220/JAI a Consiliului din 15 martie 2001 privind statutul victimelor în cadrul procedurilor penale. Deși s-au înregistrat unele progrese în acest domeniu, obiectivele deciziei-cadru a Consiliului nu au fost pe deplin realizate.

De asemenea, Parlamentul European a solicitat Consiliului să adopte un cadru juridic complet, care să ofere victimelor criminalității o protecție maximă⁵. În Rezoluția sa din 26 noiembrie 2009⁶ referitoare la eliminarea violenței împotriva femeilor, Parlamentul a invitat statele membre să își îmbunătățească legislația și politicile naționale de combatere a tuturor formelor de violență împotriva femeilor și să ia măsuri pentru a aborda cauzele violenței împotriva femeilor, nu în ultimul rând prin utilizarea de măsuri preventive, și a invitat, de asemenea, Uniunea să garanteze dreptul la asistență, protecție și sprijin pentru toate victimele violenței. Declarația 19 din protocoalele la Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene invită, de asemenea, statele membre să ia toate măsurile necesare pentru a preveni și sancționa actele de violență conjugală și pentru a sprijini și proteja victimele acestui tip de violență.

---

¹ COM(2010) 623.

² JO C 115, 4.5.2010, p. 1; COM(2010) 171.

³ Cea de-a 2969-a Reuniune a Consiliului JAI, 23.10.2009, 14936/09 (Presse 306).

⁴ Raport privind cetățenia UE în 2010 - Eliminarea obstacolelor în calea drepturilor cetățenilor UE, COM(2010) 603.

⁵ Rezoluția din 7 mai 2009 a Parlamentului European privind crearea unui spațiu al justiției penale la nivelul Uniunii Europene (INI/2009/2012).

⁶ P_TA(2009)0098.

În cadrul Uniunii Europene, cooperarea judiciară în materie penală se bazează pe principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și a deciziilor judiciare. Recunoașterea reciprocă nu poate fi un instrument eficient decât într-un climat de încredere, în care nu doar autoritățile judiciare, ci și toate părțile implicate în procesul penal și cele care au un interes legitim în acesta pot avea încredere în caracterul adecvat al normelor din fiecare stat membru și pot fi sigure că acestea sunt aplicate corect. Atunci când victimele criminalității nu beneficiază de aceleași standarde minime în întreaga UE, această încredere poate fi subminată din cauza preocupărilor referitoare la tratamentul victimelor sau din cauza diferențelor dintre normele procedurale.

Astfel, normele minime comune ar trebui să aibă drept rezultat sporirea încrederii în sistemele de justiție penală ale tuturor statelor membre, fapt ce ar trebui să determine, la rândul său, o cooperare judiciară mai eficientă într-un climat de încredere reciprocă, precum și promovarea pe teritoriul Uniunii Europene a unei culturi în materie de drepturi fundamentale. Aceste norme minime comune ar trebui, de asemenea, să contribuie la reducerea obstacolelor în calea liberei circulații a cetățenilor, dat fiind că ele ar trebui să se aplice tuturor victimelor criminalității.

Coerența cu alte politici și obiective ale Uniunii

Prezenta propunere vizează garantarea respectării și a satisfacerii diferitelor nevoi ale victimelor criminalității, care se regăsesc într-o serie de alte politici ale UE. În special, protecția drepturilor victimelor este o parte esențială a unei game de instrumente și/sau politici ale UE referitoare la traficul de persoane, abuzul sexual și exploatarea sexuală a copiilor, violența împotriva femeilor, terorismul, crima organizată și aplicarea legislației în cazul infracțiunilor rutiere.

Propunerea se va baza pe instrumentele existente și le va completa, în special pe Directiva 2011/36/UE a Consiliului privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia⁷, Directiva Consiliului privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile⁸, care este în curs de negociere, sau pe Decizia-cadru 2002/475/JAI a Consiliului privind combaterea terorismului⁹, astfel cum a fost modificată de Decizia-cadru 2008/919/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008¹⁰. Ea va stabili standarde minime privind drepturile victimelor, care vor ameliora cadrul general de protecție a victimelor legislația și politicile UE. În timp ce instrumentele specifice privind, de exemplu, actele de terorism, traficul, abuzul sexual, precum și exploatarea sexuală a copiilor și pornografia infantilă răspund nevoilor specifice ale anumitor grupuri de victime ale infracțiunilor penale, prezenta propunere va stabili cadrul orizontal de abordare a nevoilor tuturor victimelor criminalității, indiferent de tipul infracțiunii sau de circumstanțele sau locul în care aceasta a fost săvârșită. Dispozițiile prezentei propuneri sunt în concordanță cu abordările din domeniile de politică sus-menționate.

Directiva nu aduce atingere dispozițiilor altor acte cu putere de lege ale UE care abordează într-o mod mai concret nevoile specifice ale victimelor extrem de vulnerabile. Mai precis, victimele adulte ale traficului de persoane vor beneficia de măsurile stabilite în

---

⁷ JO L 101/1.

⁸ JO L [...].

⁹ JO L164, 22.6.2002, p. 3.

¹⁰ JO L 330, 9.12.2008, pp. 21-23.

Directiva 2011/36/UE a Consiliului, care corespund măsurilor stabilite la articolul 12, la articolul 20 litera (b) și la articolul 21 alineatul (3) literele (a), (c) și (d) din prezenta directivă; victimele minore ale traficului de persoane beneficiază de măsurile stabilite în Directiva 2011/36/UE a Consiliului, care corespund măsurilor stabilite la articolul 12, la articolul 20, la articolul 21 alineatul (2) literele (a), (b) și (c), la articolul 21 alineatul (3) și la articolul 22 din prezenta directivă; victimele minore ale abuzului sexual, exploatării sexuale și pornografiei infantile vor beneficia de măsurile stabilite în Directiva [....]/[..]/UE a Consiliului [*de combatere a abuzului sexual asupra minorilor, exploatării sexuale a minorilor sau pornografiei infantile*], care corespund măsurilor stabilite la articolul 12, la articolul 20, la articolul 21 alineatul (2) literele (a), (b) și (c), la articolul 21 alineatul (3) și la articolul 22 din prezenta directivă;

Victimele terorismului vor beneficia de pe urma unor mecanisme îmbunătățite de identificare a nevoilor lor, de informare cu privire la proceduri și de asigurare a unei protecții adecvate pe durata procedurilor. De asemenea, în ceea ce privește victimele traficului rutier, deși prezenta acțiune nu are în vedere în mod specific toate nevoile acestor victime, o mai mare sensibilizare și o schimbare a mentalităților practicienilor dreptului, împreună cu evaluări adecvate, vor permite garantarea respectării nevoilor acestor victime, în special în ceea ce privește tratamentul lor înainte ca săvârșirea unei infracțiuni să poată fi stabilită.

În plus, în concordanță cu abordarea adoptată în ceea ce privește victimele traficului de persoane, ale abuzului sexual și exploatării sexuale a copiilor și ale pornografiei infantile, propunerea va fi consecventă în abordarea nevoilor specifice ale victimelor vulnerabile.

Pe viitor se au în vedere și măsuri specifice pentru diferitele categorii de victime, cum ar fi victimele terorismului și ale crimei organizate. Mai precis, în vederea ameliorării situației victimelor terorismului din Europa, urmează să aibă loc o analiză a lacunelor existente în ceea ce privește protecția victimelor terorismului.

Dispoziții în vigoare în domeniul propunerii

- Traficul de persoane, domeniu în care protecția drepturilor victimelor a fost introdusă prin Directiva 2011/36/UE a Consiliului, în care se acordă o atenție specială copiilor care sunt extrem de vulnerabili în fața acestui tip de trafic¹¹;
- Abuzul sexual, exploatarea sexuală a copiilor și pornografia infantilă, domeniu în care o nouă propunere de directivă abordează nevoile specifice ale copiilor care sunt victime ale acestor infracțiuni¹²;
- Agenda UE privind drepturile copilului, care stabilește drept obiectiv cheie o mai bună adaptare a sistemelor de justiție la nevoile copiilor. Experiențele negative ale victimelor minore care sunt implicate în proceduri penale ar trebui reduse, iar victimele minore ar trebui să aibă posibilitatea de a juca un rol activ în aceste proceduri¹³;
- Directiva 2004/80/CE a Consiliului privind despăgubirea victimelor infracționalității, care vizează facilitarea accesului la despăgubiri în situațiile transfrontaliere¹⁴;
- Combaterea violenței împotriva femeilor, care este o prioritate de politică a Strategiei 2010-2015 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, și o temă centrală a Programului Daphne III¹⁵;
- Protecția drepturilor victimelor terorismului¹⁶.

2. REZULTATELE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRII IMPACTULUI

Au fost respectate standardele Comisiei privind consultările. Experți din diferite structuri, printre care administrații centrale, instituții responsabile cu aplicarea legii, ONG-uri, organizații internaționale și universități au luat parte la discuțiile aprofundate cu privire la proiectele legislative, în faza de pregătire a evaluării impactului care însoțește prezenta propunere.

Comisia a contractat un studiu extern pentru a sprijini pregătirea evaluării impactului și un alt studiu pentru a examina opțiunile posibile în ceea ce privește obiectivul specific de garantare a faptului că protecția obținută prin intermediul unui ordin de protecție nu este pierdută atunci

---

¹¹ Directiva 2011/36/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2011 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane și protejarea victimelor acestuia, precum și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/629/JAI a Consiliului.

¹² Propunere de directivă privind combaterea abuzului sexual asupra copiilor, a exploatării sexuale a copiilor și a pornografiei infantile, de abrogare a Deciziei-cadru 2004/68/JAI.

¹³ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor, O agendă UE pentru drepturile copilului, COM(2011) 60, 15.2.2011.

¹⁴ Directiva 2004/80/CE a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind despăgubirea victimelor infracționalității (JO L 261, 6.8.2004, p. 15).

¹⁵ Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Strategie pentru egalitatea între femei și bărbați (2010-2015), COM(2010) 491.

¹⁶ Decizia-cadru 2002/475/JAI din 13 iunie 2002 privind combaterea terorismului, modificată prin Decizia-cadru 2008/919/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008 (JO L 330, 9.12.2008, p. 21-23).

când o persoană protejată călătorește sau își alege reședința într-un alt stat membru¹⁷. Au fost, de asemenea, utilizate rezultatele celor două sondaje: pentru studiul extern au fost consultați 384 de reprezentanți din sectoarele guvernamentale și neguvernamentale și s-au primit 119 răspunsuri, iar pentru proiectul Victime în Europa¹⁸ s-au primit 97 de răspunsuri la chestionarul privind aspectele juridice ale punerii în aplicare și 218 de răspunsuri la chestionarul privind organizarea.

Pe durata pregătirii evaluării impactului, Comisia a organizat o consultare publică, deschisă publicului larg, precum și organizațiilor neguvernamentale și guvernamentale, prin care aceștia erau invitați să-și exprime opinia în ceea ce privește măsurile pe care UE ar trebui să le adopte pentru a îmbunătăți situația victimelor criminalității. Comisia a primit 77 de răspunsuri până la expirarea termenului limită stabilit.

O reuniune cu experții din mediul academic și cu reprezentanții ONG-urilor și ai statelor membre a avut loc la 18 și 19 februarie 2010 și a fost urmată de un Forum privind justiția la 14 aprilie 2010.

Pe lângă consultarea directă, Comisia s-a bazat pe o serie de studii și publicații¹⁹.

Evaluarea impactului a concluzionat că era necesar să se înlocuiască Decizia-cadru din 2001 cu o nouă directivă care să prevadă obligații concrete referitoare la drepturile victimelor. Actul legislativ ar trebui să fie urmat de măsuri practice care să faciliteze punerea sa în aplicare. Acesta ar constitui, de asemenea, un prim pas în domeniu, fiind avute în vedere și alte studii și acțiuni, în special în ceea ce privește despăgubirea victimelor și asistența juridică acordată acestora.

3. ELEMENTELE JURIDICE ALE PROPUNERII

O serie de dispoziții din Decizia-cadru 2001/220/JAI a Consiliului privind statutul victimelor în cadrul procedurilor penale au fost menținute în forma lor inițială sau au fost modificate numai în măsura necesară pentru claritatea redactării. De pildă, articolele 9, 12, 14, 15, 16 și 25 din propunerea de directivă corespund articolelor 3, 6, 9, 11 și 12 din decizia-cadru. Observațiile următoare se concentrează asupra articolelor care introduc modificări de fond ale deciziei-cadru.

Articolul 2 – Definiții

Scopul prezentei directive este să garanteze că toate victimele criminalității beneficiază de standarde minime în întreaga UE. În speță, prezenta directivă prevede acordarea de sprijin și protecție membrilor familiilor victimelor, dat fiind că aceste persoane sunt și ele adesea afectate de infracțiunea respectivă și ar putea să devină ele însele obiectul victimizării secundare, putând fi persecutate sau intimidat de cel care a săvârșit infracțiunea sau de

---

¹⁷ Hess Burkhard, „Studiu de fezabilitate: ordinul european de protecție și legislația europeană privind procedurile civile”, în curând disponibil la adresa: http://ec.europa.eu/justice/index_en.htm.

¹⁸ APAV/Victim Support Europe, proiectul „Victime în Europa”, 2009 (denumit în continuare Raportul APAV”.

¹⁹ A se vedea Raportul APAV, Punerea în aplicare a Deciziei-cadru UE privind statutul victimelor în cadrul procedurilor penale în statele membre ale Uniunii Europene, Lisabona 2009; Centrul bulgar pentru studiul democrației, proiectul ONE: Legislația statelor membre, politicile, practicile și abordările naționale cu privire la victimele infracțiunilor, Sofia 2009.

complicii acestuia. Toate dispozițiile prezentei directive se aplică și membrilor familiei unei victime al cărei deces a fost cauzat de săvârșirea unei infracțiuni, având în vedere că aceste persoane au interese specifice și legitime în cadrul procedurilor, care le depășesc pe cele ale membrilor familiilor victimelor care au supraviețuit infracțiunii respective, și sunt adesea recunoscute drept reprezentanți ai victimei.

Articolele 3, 4, 5 și 6 – Drepturile la informare și dreptul de a înțelege și de a fi înțeles

Scopul acestor articole este de a garanta că victimele primesc suficiente informații într-o formă pe care o pot înțelege, care să le permită să beneficieze pe deplin de drepturile lor și să le garanteze faptul că sunt tratate cu respect. Aceste informații ar trebui să fie disponibile în momentul în care o victimă depune o plângere privind o infracțiune, dar și, în mod periodic, în decursul fiecărei proceduri penale și în funcție de stadiul soluționării cauzei. Ar trebui furnizate suficiente detalii pentru a le permite victimelor să ia decizii în cunoștință de cauză cu privire la participarea lor la proceduri și la modul în care își pot exercita drepturile, în special atunci când decid cu privire la solicitarea unei revizuirii a hotărârii de a dispune urmărirea penală.

Dintr-o serie de motive, victimele pot întâmpina dificultăți în înțelegerea informațiilor furnizate în forma standard scrisă. Mai precis, este posibil ca victimele să nu înțeleagă limba în care sunt redactate informațiile sau ar putea exista alți factori care să afecteze sau care să blocheze complet înțelegerea informațiilor de către acestea, cum ar fi vârsta, maturitatea, capacitățile intelectuale și emoționale, nivelul de instruire, precum și orice handicap legat de pildă de vâz sau de auz. Prin urmare, informațiile ar trebui să fie, pe cât posibil, furnizate într-o varietate de forme care să ia în considerare acești factori.

Articolul 7 – Dreptul de acces la serviciile de sprijinire a victimelor

Scopul acestui articol este de a garanta accesul victimelor la serviciile de asistență care oferă informațiile, consilierea, sprijinul emoțional și psihologic și asistența practică, adesea cruciale pentru ca victimele să se poată recupera și care contribuie la efortul acestora de a face față perioadei care urmează infracțiunii și tensiunii aferente oricărei proceduri penale.

Sprijinul ar trebui să fie disponibil cât de repede posibil după comiterea infracțiunii, indiferent dacă aceasta a fost sau nu denunțată. Aceste servicii se pot dovedi extrem de importante în ceea ce privește decizia victimei de a denunța în cele din urmă infracțiunea. De asemenea, victimele pot avea nevoie de sprijin atât pe durata procedurilor, cât și pe termen lung. Serviciile de asistență ar trebui să fie puse la dispoziția victimelor de către organizațiile guvernamentale și neguvernamentale și să nu implice proceduri și formalități excesive care ar putea reduce accesul efectiv la acestea. Asistența poate fi oferită în diverse moduri, printre care întâlnirile față în față, prin telefon sau prin alte mijloace la distanță, pentru a se exploata la maximum acoperirea geografică și disponibilitatea serviciilor. Anumite categorii de victime, printre care victimele actelor de violență sexuală, ale infracțiunilor generate de discriminare, cum ar fi cele bazate pe violența îndreptată împotriva femeilor sau cele declanșate de ura rasială, precum și victimele terorismului au adesea nevoie de servicii de asistență specializată, date fiind caracteristicile specifice ale infracțiunii ale cărei victime au fost. Astfel de servicii ar trebui să fie, pe cât posibil, puse la dispoziția acestora.

Deși furnizarea de asistență nu ar trebui să depindă de existența unei plângeri depuse la poliție sau la alte autorități competente de către victimă cu privire la o infracțiune, aceste autorități sunt adesea cel mai bine plasate pentru a informa victimele cu privire la posibilitatea de a

primi asistență. Prin urmare, statele membre sunt încurajate să creeze condițiile corespunzătoare pentru a permite direcționarea victimelor către serviciile de asistență a victimelor, inclusiv prin garantarea faptului că cerințele privind protecția datelor pot fi respectate.

Articolul 8 – Dreptul victimelor de a li se înregistra plângerea

Scopul acestui articol este de a garanta că atunci când o persoană depune o plângere cu privire la o infracțiune, victimei i se furnizează o confirmare oficială de primire a plângerii la care aceasta va putea face trimitere în orice comunicare viitoare.

Articolul 9 – Dreptul de a fi ascultat

Scopul acestui articol este de a garanta faptul că victima are posibilitatea de a oferi informații, opinii sau probe atât la începutul, cât și în cursul procedurilor penale. Amploarea exactă a acestui drept este lăsată la aprecierea legislației naționale și poate varia de la drepturile de bază de a comunica cu o autoritate competentă și de a-i furniza elemente de probă până la drepturi mai importante, cum ar fi dreptul de a beneficia de luarea în considerare a probelor aduse, dreptul de a beneficia de garantarea faptului că anumite probe sunt acceptate sau dreptul de a interveni în timpul procesului.

Articolul 10 – Drepturi în cazul unei decizii de neîncepere a urmăririi penale

Scopul acestui articol este de a permite victimei să verifice dacă procedurile și normele în vigoare au fost respectate și dacă a fost luată o decizie corectă privind încetarea cercetării penale a unei anumite persoane. Mecanismele precise de reexaminare sunt de competența legislației naționale. Însă o astfel de reexaminare ar trebui cel puțin să fie efectuată de către o persoană sau o autoritate diferită de cea care a luat decizia inițială de a nu iniția o urmărire penală.

Articolul 11 – Dreptul la garanții în contextul medierii și al altor servicii de justiție reparatorie

Serviciile de justiție reparatorie cuprind o gamă de servicii care sunt fie legate de procedurile penale, fie anterioare, paralele sau ulterioare acestora. Aceste servicii pot fi disponibile în ceea ce privește anumite categorii de infracțiuni sau doar în ceea ce privește delincvenți adulți sau minori și includ, de exemplu, medierea dintre victimă și infractor, conferința familială și cercurile de verdict.

Scopul acestui articol este asigurarea faptului că atunci când sunt oferite aceste servicii, există și bariere de protecție pentru a se garanta faptul că victima nu este în continuare persecutată, ca urmare a procesului. Aceste servicii ar trebui, prin urmare, să aibă ca primă prioritate interesele și nevoile victimei, repararea daunelor aduse victimei și evitarea altor daune. Participarea victimei ar trebui să fie voluntară, ceea ce implică, de asemenea, faptul că victima cunoaște riscurile și a avantajele suficient încât să facă o alegere în cunoștință de cauză. De asemenea, acest lucru înseamnă că factorii cum ar fi dezechilibrele dintre raporturile de forțe, vârsta, maturitatea sau capacitatea intelectuală a victimei, care ar putea limita sau reduce capacitatea victimei de a face o alegere în cunoștință de cauză sau care ar putea compromite un rezultat pozitiv pentru victimă ar trebui luați în considerare în momentul sesizării instanței și în momentul desfășurării procesului reparativ. Deși procedurile private ar trebui să fie în general confidențiale, cu excepția cazului în care părțile au convenit altfel, elemente precum

amenințările proferate în timpul procesului pot fi considerate ca necesitând divulgarea în interes public. În cele din urmă, orice acord între părți ar trebui încheiat în mod voluntar.

Articolul 13 – Dreptul la rambursarea cheltuielilor

Această dispoziție este în concordanță cu Decizia-cadru din 2001 în ceea ce privește acordarea victimelor care participă la procedurile penale dreptul la rambursarea cheltuielilor. De asemenea, rambursarea este prevăzută și în cazul în care victima participă la proces fără a lua parte la procedurile propriu-zise. Scopul este de a se garanta că victimele nu sunt împiedicate, din cauza resurselor proprii financiare limitate, să participe la proces și să asiste la înfăptuirea justiției.

Articolul 18 – Identificarea victimelor vulnerabile

Scopul acestui articol este de a garanta că victimele sunt tratate în mod individual și că se instituie un mecanism coerent pentru a identifica victimele vulnerabile care pot necesita măsuri speciale în cursul procedurii penale.

Toate victimele unei infracțiuni sunt vulnerabile prin definiție și, prin urmare, au nevoie de un tratament sensibil și atent. Unele victime sunt însă și mai expuse la persecutări sau intimidări suplimentare din partea persoanelor suspectate sau învinuite sau a complicilor lor. În plus, unele victime sunt deosebit de expuse riscului de a fi în continuare afectate sau lezate prin implicarea lor în procedurile penale, fie prin furnizarea de elemente de probă, fie prin alte forme de participare. Aceste victime necesită măsuri speciale în vederea reducerii la minimum a probabilității ca astfel de prejudicii să apară.

Acest articol prevede că riscul de expunere a victimelor la astfel de prejudicii trebuie să fie determinat de caracteristicile personale ale victimei și de natura sau tipul de infracțiune a cărei victimă este. Majoritatea copiilor și persoanelor cu handicap sunt foarte expuse unui risc de prejudiciu datorită caracteristicilor lor personale. Ca grup, aceste persoane pot fi imediat identificate ca fiind vulnerabile, iar în majoritatea cazurilor ele au nevoie de măsuri speciale. Victimele din cadrul altor categorii, stabilite pe baza naturii sau tipului de infracțiune, cum ar fi victimele violenței sexuale, inclusiv a exploatării sexuale, precum și victimele traficului de persoane sunt și ele în cele mai multe cazuri expuse unor persecutări suplimentare în cursul procedurii.

În același timp, acest articol recunoaște faptul că victimele sunt indivizi care reacționează în moduri diferite la infracțiuni și care au nevoi și vulnerabilități diferite. Astfel, o victimă poate fi vulnerabilă chiar dacă nu intră într-o categorie anume de victime vulnerabile. Prin urmare, trebuie stabilit un mecanism de evaluare de la caz la caz, pentru a se garanta că toate victimele vulnerabile sunt identificate și protejate în mod adecvat. O astfel de abordare poate fi esențială pentru facilitarea recuperării victimei și pentru garantarea faptului că aceasta beneficiază de asistența și protecția adecvată în timpul procedurii și ulterior acesteia. Ea sporește șansele de a se evita victimizarea și intimidarea secundară și repetată și de a se permite victimei să aibă acces efectiv la justiție. Cu toate acestea, o astfel de abordare trebuie să fie proporțională cu probabilitatea inițierii de proceduri penale și a solicitării de către victimă a unor măsuri specifice. În special gravitatea infracțiunii și gradul de prejudiciu aparent suferit de victimă oferă indicii utile privind amploarea oricărei evaluări individuale specifice.

Evaluarea individuală ar trebui să determine nevoile victimei în cursul procedurilor și orice posibile solicitări privind recursul la serviciile de sprijinire a victimelor. Funcționarii publici

care sunt primii care intră în contact cu o victimă în momentul în care o infracțiune este denunțată ar trebui să beneficieze de formare și să aibă acces la orientarea, instrumentele și protocoalele adecvate care să le permită să evalueze nevoile victimelor în mod consecvent.

Evaluările individuale ar trebui să ia în considerare orice factori care pot crește probabilitatea ca o victimă să sufere de noi acte de persecuție sau să fie intimidată pe durata procedurii. Următoarele date ar trebui luate în considerare cu precădere: vârsta, sexul și identitatea sexuală, etnia, rasa, religia, orientarea sexuală, starea de sănătate, prezența unui handicap, dificultățile de comunicare, relația cu persoana suspectată sau învinuită sau dependența de aceasta, experiențele anterioare în materie penală și tipul sau natura infracțiunilor, cum ar fi infracțiuni generate de discriminare, crimă organizată sau terorism. Victimele terorismului necesită o atenție deosebită pentru orice evaluare, având în vedere varietatea acestor acte, de la acte de terorism de masă până la acte de terorism vizând anumiți indivizi.

Articolul 19 – Dreptul la evitarea contactului dintre victimă și infractor

Acest articol reflectă abordarea adoptată la articolul 8 din Decizia-cadru din 2001, pentru a se garanta faptul că, în cazul în care o victimă trebuie să ajungă la o anumită destinație ca urmare a participării sale la procedurile penale, se iau măsuri adecvate pentru a se evita ca victima să intre în contact cu persoanele suspectate sau învinuite. Acest lucru se poate realiza prin diferite mijloace, cum ar fi crearea de săli de așteptare diferite și prin supravegherea momentului sosirii victimelor și a persoanelor învinuite. Punerea la dispoziția funcționarilor publici a unor bune practici și orientări poate reprezenta, de asemenea, o sursă importantă de informații privind modul în care se poate evita contactul dintre victime și persoanele învinuite.

Articolul 20 – Dreptul la protecție al victimelor în cursul audierilor din cadrul anchetei penale

Scopul acestui articol este de a se evita victimizarea secundară, prin garantarea audierii cât mai timpurii a victimei și facilitarea la maximum a interacțiunii cu autoritățile, limitându-se, de asemenea, numărul de interacțiuni inutile între victime și autorități. Deciziile privind momentul în care va avea loc audierea ar trebui, pe cât posibil, să țină seama de nevoile victimei, precum și de orice urgență în ceea ce privește strângerea de probe. Victima poate fi însoțită de o persoană de încredere, aleasă de aceasta. Această posibilitate ar trebui limitată doar în circumstanțe excepționale și numai pentru o anumită persoană. Victimei ar trebui să i se permită să aleagă o altă persoană de care dorește să fie însoțită.

Articolele 21 și 22 – Dreptul la protecție al victimelor vulnerabile, printre care și copiii, în timpul procedurilor penale

Scopul acestui articol este de a garanta că, în momentul în care s-a stabilit că victimele sunt expuse unor noi acte de persecutare sau intimidare, se iau măsuri adecvate pentru a contribui la prevenirea acestor acte. Aceste măsuri ar trebui să fie disponibile pe tot parcursul procedurilor penale, fie că este vorba de faza inițială de cercetare sau de urmărire penală sau de procesul propriu-zis. Măsurile necesare variază în funcție de stadiul procedurilor.

Pe parcursul anchetei penale sunt necesare niveluri minime de protecție în ceea ce privește orice audiere a victimei. Audierile ar trebui să fie efectuate într-un mod discret, iar funcționarii ar trebui să fi beneficiat de o formare adecvată în acest scop. Această formare ar trebui să garanteze faptul că funcționarii cunosc metodele adecvate de audiere, care vor ține

seama de situația specifică a victimei, vor reduce la minimum suferința acesteia și vor garanta colectarea unui număr cât mai mare de elemente de probă de calitate. În acest scop ar putea fi necesar, în funcție de vulnerabilitatea victimei, ca audierile să se desfășoare doar în localuri adecvate, adică localuri care permit înregistrări video sau pur și simplu în care mobila este, de pildă, adaptată pentru copii sau persoane cu handicap.

Victimele vulnerabile pot considera audierea ca fiind un proces foarte traumatizant, în special atunci când infracțiunea are un caracter foarte personal. Instituirea unei relații de încredere cu persoana care pune întrebările poate fi importantă și poate necesita un anumit timp. Din acest motiv, articolul prevede că în majoritatea cazurilor, o victimă vulnerabilă trebuie audiată de aceeași persoană. Excepții sunt permise din motive administrative, cum ar fi o nevoie urgentă de a audia o altă persoană sau indisponibilitatea interlocutorului obișnuit al unei anumite victime. Din motive similare, în caz de violență sexuală, victimele ar trebui să aibă dreptul de a fi chestionate de o persoană de același sex.

Pe parcursul procesului propriu-zis, protecția împotriva intimidării, indiferent dacă aceasta este sau nu intenționată, reprezintă, de asemenea, un factor relevant pentru stabilirea măsurilor adecvate de protecție. Acest articol stabilește măsurile minime în acest scop, precum și cele menite să reducă la minimum suferința cauzată mai ales de momentul în care victima depune mărturie. Sunt stabilite măsuri pentru a permite victimei să evite contactul vizual cu pârâțul, precum și măsuri pentru a exclude membrii publicului sau presa. În special, pentru a garanta respectarea drepturilor fundamentale ale persoanei învinuite sau suspectate, decizia privind recurgerea sau nu la aceste măsuri le revine autorităților judiciare. Cu toate acestea, încadrarea victimei în categoria minorilor, persoanelor cu handicap, victimelor violenței sexuale sau victimelor traficului de persoane, împreună cu evaluarea individuală, ar trebui să constituie un argument puternic în favoarea adoptării de măsuri de protecție.

Data fiind vulnerabilitatea specifică minorilor, ar trebui de asemenea instituite și utilizate măsuri suplimentare în circumstanțe obișnuite. Articolul 22 prevede că audierile pot fi înregistrate pe suport video și utilizate drept elemente de probă în instanță și că atunci când este cazul, dacă un minor nu beneficiază de un reprezentant, autoritatea judiciară trebuie să numească unul.

Articolul 24 – Formarea practicienilor

Scopul acestui articol este de a stabili cerințele de formare pentru funcționarii publici care intră în contact cu victimele. Nivelul, tipul și frecvența formării, inclusiv a formării specializate, ar trebui stabilită în conformitate cu amploarea și natura contactului funcționarului cu victima și în funcție de contactul acestuia cu categorii specifice de victime.

Formarea ar trebui să acopere aspecte care vor ajuta funcționarii să trateze victimele în mod respectuos, să identifice nevoile de protecție ale acestora și să le pună la dispoziție informațiile adecvate pentru a le ajuta să facă față procedurilor și să beneficieze de drepturile lor. O astfel de formare ar trebui să includă aspecte cum ar fi sensibilizarea cu privire la efectele negative ale criminalității asupra victimelor și riscul de a provoca victimizarea secundară, competențele și cunoștințele, inclusiv măsurile și tehnicile speciale, necesare pentru a acorda sprijin victimelor și pentru a reduce la minimum eventualele traume ale acestora, rezultate în special în urma victimizării secundare, recunoașterea și prevenirea intimidărilor, amenințărilor și prejudiciilor la adresa victimelor, disponibilitatea serviciilor care oferă informații și sprijin specific pentru nevoile victimelor, precum și mijloacele de acces la aceste servicii.

În plus, acest articol garantează că persoanele care oferă victimelor asistență sau servicii de justiție reparatorie ar trebui, de asemenea, să beneficieze de formare adecvată pentru a putea trata victimele cu respect și imparțialitate și pentru ca serviciile oferite să respecte standardele profesionale.

4. PRINCIPIUL SUBSIDIARITĂȚII

Obiectivul propunerii nu poate fi realizat în mod suficient de statele membre acționând în mod unilateral, întrucât acest obiectiv este de a promova încrederea între statele membre, fiind, prin urmare, important să se convină asupra unor standarde minime comune care să se aplice în întreaga Uniune Europeană. Propunerea va apropia normele de drept material ale statelor membre cu privire la drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității, în vederea consolidării încrederii reciproce.

În plus, există numeroase cazuri transfrontaliere de victimizare, datorită numărului semnificativ de cetățeni ai UE care locuiesc, lucrează și călătoresc pe teritoriul UE și care devin victime ale criminalității în timpul șederii în străinătate. Persoanele aflate în astfel de situații pot descoperi că accesul la propriile drepturi este deosebit de dificil și că procedura penală le poate impune o povară suplimentară. Cetățenii ar trebui să poată conta pe accesul la un nivel minim de drepturi pe întreg teritoriul UE.

Prin urmare, propunerea respectă principiul subsidiarității.

5. PRINCIPIUL PROPORȚIONALITĂȚII

Propunerea respectă principiul proporționalității întrucât nu depășește nivelul minim necesar pentru realizarea la nivel european a obiectivului declarat și ceea ce este necesar pentru îndeplinirea acestuia.

Propunere de

DIRECTIVĂ A PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI A CONSILIULUI

de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității

PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 82 alineatul (2),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

după transmiterea proiectului de act legislativ către parlamentele naționale,

având în vedere avizul Comitetului Economic și Social European²⁰,

având în vedere avizul Comitetului Regiunilor²¹,

hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară,

întrucât:

- (1) Uniunea Europeană și-a stabilit obiectivul de a menține și de a dezvolta un spațiu de libertate, securitate și justiție, având drept fundament principiul recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești în materie civilă și penală.
- (2) Uniunea s-a angajat să protejeze victimele criminalității și să stabilească standarde minime și a adoptat Decizia-cadru 2001/220/JAI a Consiliului din 15 martie 2001 privind statutul victimelor în cadrul procedurilor penale. În temeiul Programului de la Stockholm, adoptat de către Consiliul European cu ocazia reuniunii din 10 și 11 decembrie 2009, Comisia și statele membre au fost invitate să examineze modalitățile de îmbunătățire a legislației și a măsurilor practice de sprijin pentru protecția victimelor.
- (3) Rezoluția Parlamentului European din 26 noiembrie 2009 referitoare la eliminarea violenței împotriva femeilor a invitat statele membre să-și îmbunătățească legislația și politicile naționale de combatere a tuturor formelor de violență împotriva femeilor și să ia măsuri pentru a aborda cauzele violenței împotriva femeilor, nu în ultimul rând prin utilizarea de măsuri preventive și a invitat, de asemenea, Uniunea să garanteze dreptul la asistență și sprijin pentru toate victimele violenței.

---

²⁰ JO C [...], [...], p. [...].

²¹ JO C [...], [...], p. [...].

- (4) Articolul 82 alineatul (2) din tratat prevede instituirea unor norme minime aplicabile în statele membre în vederea facilitării recunoașterii reciproce a hotărârilor judecătorești și a deciziilor judiciare, precum și cooperarea polițienească și judiciară în cauze penale cu dimensiune transfrontalieră. Articolul 82 alineatul (2) litera (c) prevede că „drepturile victimelor criminalității” reprezintă unul din domeniile în care pot fi instituite norme minime.
- (5) Criminalitatea este în aceeași măsură o încălcare a drepturilor societății și o violare a drepturilor individuale ale victimelor. Ca atare, victimele ar trebui să fie recunoscute și tratate în mod respectuos, atent și profesional în toate contactele cu orice autoritate publică, în cadrul oricărui serviciu de sprijinire a victimelor sau de justiție reparatorie, luându-se în considerare situația lor personală și nevoile lor imediate, vârsta, sexul, handicapul și nivelul de maturitate și respectându-se pe deplin integritatea lor fizică, mentală și morală. Victimele ar trebui să fie protejate împotriva victimizării și intimidării secundare și repetate, să primească sprijin adecvat pentru a se facilita recuperarea lor și să beneficieze de un acces suficient la justiție.
- (6) Prezenta directivă vizează modificarea și extinderea dispozițiilor Deciziei-cadru 2001/220/JAI. Dat fiind că modificările care trebuie aduse sunt substanțiale ca număr și natură, decizia-cadru respectivă ar trebui, pentru o mai mare claritate, să fie înlocuită în întregime.
- (7) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și se conformează principiilor recunoscute de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene. Mai precis, aceasta caută să promoveze dreptul la demnitate, viață, integritate fizică și mentală, viață privată și familială, dreptul la proprietate, drepturile minorilor, persoanelor în vârstă și persoanelor cu handicap, precum și dreptul la un proces echitabil.
- (8) Prezenta directivă stabilește norme minime. Statele membre pot extinde drepturile stabilite prin prezenta directivă pentru a oferi un nivel mai ridicat de protecție.
- (9) O persoană ar trebui considerată drept victimă indiferent dacă autorul a fost identificat, arestat, urmărit în justiție sau condamnat și indiferent de relațiile familiale dintre autor și victimă. Membrii familiei victimei suferă și ele de prejudicii în urma infracțiunii, în special dacă este vorba de membrii familiei unei victime decedate care au interese legitime în cadrul procedurilor penale. Aceste victime indirecte ar trebui prin urmare să beneficieze și ele de protecție, în temeiul prezentei directive. Victimele au nevoie de sprijin și asistență adecvată chiar și înainte de raportarea unei infracțiuni. Un astfel de sprijin poate fi decisiv atât pentru recuperarea victimei, cât și pentru orice decizie de a raporta în cele din urmă infracțiunea.
- (10) Atunci când sunt furnizate informații, trebuie oferite suficiente detalii pentru a se garanta că victimele sunt tratate cu respect și pentru a le permite acestora să ia decizii în cunoștință de cauză cu privire la participarea lor la proceduri și la modul în care își pot exercita drepturile. În acest sens, informațiile care îi permit victimei să cunoască stadiul curent al oricăror proceduri și evoluția acestora sunt extrem de importante. Acest lucru este valabil și pentru informațiile care îi permit victimei să decidă dacă să conteste o decizie de a neîncepe a urmării penale.
- (11) Informațiile și consilierea furnizate de autoritățile publice, serviciile de sprijinire a victimelor și serviciile de justiție reparatorie ar trebui să fie, pe cât posibil, prezentate

printr-o serie de mijloace mass-media într-o manieră care poate fi înțeleasă de către victimă. De asemenea, trebuie garantat faptul că victima poate fi înțeleasă în cursul procedurilor. În acest sens, cunoașterea de către victimă a limbii folosite pentru furnizarea informațiilor, vârsta, maturitatea, capacitățile intelectuale și emoționale, nivelurile de instruire și orice deficiență mentală sau fizică, cum ar fi cele legate de văz sau de auz, ar trebui să fie luate în considerare. De asemenea, limitările privind capacitatea unei victime de a comunica informații ar trebui luate în considerare în cursul procedurii penale.

- (12) Justiția nu poate fi înfăptuită efectiv decât dacă victima poate să explice în mod adecvat circumstanțele infracțiunii a cărei victimă a fost și să furnizeze probe autorităților competente într-un mod inteligibil. Este la fel de important să se garanteze faptul că victima este tratată cu respect și că își poate exercita drepturile. De asemenea, ar trebui ca în timpul audierii victimei și pe durata participărilor acesteia la audierile în fața instanței să fie întotdeauna disponibile serviciile gratuite de interpretariat. Pentru alte aspecte ale procedurii penale, necesitatea interpretării și a traducerii poate varia în funcție de aspecte specifice, de statutul victimei și de implicarea acesteia în procedură, precum și de orice drepturi specifice de care ar putea beneficia. Ca atare, serviciile de interpretariat și traducere în aceste cazuri trebuie să fie disponibile doar în măsura în care acest lucru este necesar pentru ca victima să își poată exercita drepturile.
- (13) Sprijinul, indiferent că este furnizat de organizații guvernamentale sau neguvernamentale, ar trebui să fie disponibil încă din momentul săvârșirii infracțiunii, precum și în cursul procedurilor penale și ulterior acestor proceduri, în conformitate cu nevoile victimelor. Sprijinul ar trebui furnizat prin diverse mijloace, fără formalități excesive și printr-o distribuție geografică suficientă pentru a oferi tuturor victimelor posibilitatea de a accesa aceste servicii. Anumite categorii de victime, printre care victimele actelor de violență sexuală, ale actelor de violență îndreptată împotriva femeilor, ale infracțiunilor declanșate de ura rasială sau de alte infracțiuni generate de discriminare, precum și victimele terorismului au adesea nevoie de servicii de asistență specializată, date fiind circumstanțele specifice ale infracțiunii ale cărei victime au fost.
- (14) Deși furnizarea de asistență nu ar trebui să depindă de existența unei plângeri depuse de către victimă pe lângă o autoritate competentă, cum ar fi poliția, privind săvârșirea unei infracțiuni, aceste autorități sunt adesea cel mai bine plasate pentru a informa victimele cu privire la posibilitatea de a primi asistență. Prin urmare, statele membre sunt încurajate să instituie condițiile corespunzătoare pentru a permite direcționarea victimelor către serviciile de sprijinire a victimelor, inclusiv prin garantarea faptului că cerințele privind protecția datelor pot fi respectate.
- (15) Orice revizuire a deciziei de a neînțepere a urmăririi penale ar trebui realizată de o persoană sau o autoritate diferită de cea care a luat decizia inițială. Mecanismele sau procedurile pentru o astfel de revizuire ar trebui să fie aplicate în conformitate cu dreptul intern.
- (16) Serviciile de justiție reparatorie, inclusiv de pildă medierea dintre victimă și infractor, conferința familială și cercurile de verdict, se pot dovedi extrem de benefice pentru victimă, însă necesită bariere de protecție pentru a fi împiedicată persecutarea în continuare a acesteia. Aceste servicii ar trebui, prin urmare, să aibă ca primă prioritate interesele și nevoile victimei, repararea prejudiciilor aduse victimei și evitarea altor

daune. Factori cum ar fi dezechilibrele dintre raporturile de forțe, vârsta, maturitatea sau capacitatea intelectuală a victimei, care ar putea limita sau reduce capacitatea acesteia de a face o alegere în cunoștință de cauză sau care ar putea compromite un rezultat pozitiv pentru victimă, ar trebui luați în considerare în momentul sesizării instanței și în momentul desfășurării procesului reparatoriu. Deși procedurile private ar trebui să fie în general confidențiale, cu excepția cazului în care părțile au convenit altfel, elemente precum amenințările proferate în timpul procesului pot fi considerate ca necesitând divulgarea în interes public.

- (17) Unele victime sunt extrem de expuse în cursul procedurilor penale la victimizarea și intimidarea secundară și repetată de către cel care a săvârșit infracțiunea sau de complicii acestuia. Această vulnerabilitate poate fi dedusă în linii generale din caracteristicile personale ale victimei și din tipul sau natura crimei. Pe această bază, unele victime cum ar fi copiii, persoanele cu handicap, victimele violenței sexuale și ale traficului de persoane sunt în majoritatea cazurilor expuse victimizării suplimentare și necesită măsuri de protecție speciale. Accesul la astfel de măsuri de protecție nu ar trebui limitat decât în circumstanțe excepționale, cum ar situațiile în care se iau în considerare drepturile fundamentale ale persoanei învinuite sau suspectate sau cele în care victima dorește acest lucru. În cazul victimelor traficului de persoane, abuzului sexual asupra minorilor, exploatării sexuale sau pornografiei infantile, pentru care există deja dispoziții specifice mai detaliate în diverse acte care au fost adoptate sau care fac obiectul negocierilor, prezenta directivă nu abordează aceleași aspecte.
- (18) Dincolo de aceste categorii, în funcție de caracteristicile personale sau de infracțiune, orice persoană poate fi vulnerabilă. Aceste vulnerabilități pot fi identificate eficient numai prin evaluări individuale, realizate în cel mai scurt termen posibil de persoanele în măsură să facă recomandări cu privire la măsurile de protecție. Evaluarea ar trebui să ia în calcul vârsta, sexul și identitatea sexuală, etnia, rasa, religia, orientarea sexuală, starea de sănătate, prezența unui handicap, dificultățile de comunicare, relația cu persoana suspectată sau învinuită sau dependența de aceasta, experiențele anterioare în materie infracțională, tipul sau natura infracțiunilor, cum ar fi crima organizată, terorismul sau infracțiunile generate de discriminare, precum și faptul că victima s-ar putea să fie dintr-o altă țară. Victimele terorismului necesită o atenție deosebită pentru orice evaluare, având în vedere varietatea actelor de terorism, de la acte de terorism de masă până la acte de terorism vizând anumiți indivizi.
- (19) Victimele care au fost identificate ca fiind vulnerabile ar trebui să beneficieze de măsuri adecvate care să le protejeze pe durata procedurii penale. Natura exactă și amploarea acestor măsuri ar trebui determinate prin evaluări individuale, prin dialogul cu victima și în conformitate cu normele puterii discreționare a instanțelor penale. Îngrijorările și teama victimei în ceea ce privește procedurile ar trebui să fie un factor cheie în stabilirea necesității aplicării unei anumite măsuri în ce îi privește.
- (20) În aplicarea dispozițiilor prezentei directive, interesul superior al copilului trebuie să constituie preocuparea primordială, în conformitate cu Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene și cu Convenția Națiunilor Unite din 1989 privind drepturile copilului.
- (21) În aplicarea dispozițiilor prezentei directive, statele membre ar trebui să se asigure că persoanele cu handicap se bucură pe deplin de drepturile lor în temeiul directivei, în

aceeași măsură ca și ceilalți cetățeni, în conformitate cu Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap, în special în ceea ce privește dispozițiile convenției cu privire la dreptul la egalitate în fața legii, accesul egal la justiție, dreptul de a avea acces la informație și accesibilitatea clădirilor, precum și libertatea de a nu fi supus la tratamente inumane sau degradante și libertatea de a nu fi supus violenței și abuzului.

- (22) Riscul victimizării secundare, fie de către cel care a săvârșit infracțiunea, fie ca rezultat al participării la procedurile penale, ar trebui limitat prin derularea procedurilor într-un mod coordonat, în care victimele să fie tratate cu respect și să li se permită să aibă încredere în autorități. Interacțiunea cu autoritățile ar trebui să fie cât mai simplă, limitându-se în același timp numărul interacțiunilor inutile dintre autorități și victimă, de exemplu prin înregistrarea pe suport video a audierilor și prin permiterea utilizării acestora în fața instanței. Un număr cât mai mare de măsuri ar trebui puse la dispoziția practicienilor pentru a se preveni suferința victimelor în cursul procedurilor judiciare, în special ca urmare a contactului vizual cu autorul infracțiunii, cu membrii familiei sale, cu asociații săi sau cu persoanele din public. În acest scop, statele membre sunt încurajate să introducă, acolo unde este cazul, măsuri fezabile și practice pentru a permite amenajarea de săli de așteptare separate pentru victime în sediile instanțelor judecătorești. Protecția vieții private a victimei poate fi un mijloc important de a se evita victimizarea secundară și poate fi obținută printr-o serie de măsuri, printre care nedivulgarea sau limitarea divulgării informațiilor cu privire la identitatea și adresa victimei. Această protecție este deosebit de importantă pentru victimele minore, ea incluzând nedivulgarea numelui copilului.
- (23) Atunci când, în conformitate cu prezenta directivă, un tutore și/sau un reprezentant trebuie să fie numit pentru un copil, rolurile respective pot fi asumate de aceeași persoană sau de către o persoană juridică, o instituție sau o autoritate.
- (24) Orice funcționar care, în cadrul procedurii penale, este susceptibil de a intra în contact cu o victimă ar trebui să fie format pentru a putea identifica nevoile victimei și a răspunde acestora, atât prin acțiuni de formare inițială și continuă, cât și într-un mod adecvat în funcție de importanța contactului cu victima respectivă. Această formare ar trebui să includă cursuri specializate, după caz.
- (25) Statele membre ar trebui să încurajeze și să colaboreze îndeaproape cu organizațiile societății civile, inclusiv cu organizațiile neguvernamentale recunoscute și active care sunt în contact cu victime ale criminalității, în special în ceea ce privește elaborarea de politici, campaniile de informare și de sensibilizare, programele de cercetare și de instruire, formarea, precum și monitorizarea și evaluarea impactului măsurilor de sprijin și protecție a victimelor infracțiunilor.
- (26) Întrucât obiectivul stabilirii unor standarde minime comune nu poate fi realizat în mod satisfăcător de statele membre prin acțiuni unilaterale, fie la nivel național, fie la nivel regional sau local și întrucât acesta ar putea fi în schimb atins la nivelul Uniunii, date fiind amploarea și efectele sale potențiale, Uniunea poate adopta măsuri conforme cu principiul subsidiarității, astfel cum sunt prevăzute de articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut în respectivul articol, prezenta directivă nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului respectiv.

- (27) Datele cu caracter personal prelucrate în cadrul punerii în aplicare a prezentei directive ar trebui să fie protejate în conformitate cu Decizia-cadru 2008/977/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind protecția datelor cu caracter personal prelucrate în cadrul cooperării polițienești și judiciare în materie penală²² și în conformitate cu principiile stabilite în Convenția Consiliului Europei din 28 ianuarie 1981 pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, pe care toate statele membre au ratificat-o.
- (28) Prezenta directivă nu aduce atingere dispozițiilor mai ambițioase ale altor acte cu putere de lege ale UE care abordează nevoile specifice ale victimelor extrem de vulnerabile într-o mod mai concret.
- (29) [În conformitate cu articolele 1, 2, 3 și 4 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție, anexat Tratatului privind Uniunea Europeană și Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene, Regatul Unit și Irlanda au comunicat dorința lor de a participa la adoptarea și aplicarea prezentei directive] SAU [Fără a se aduce atingere articolului 4 din Protocolul privind poziția Regatului Unit și Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție, anexat Tratatului privind Uniunea Europeană și Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene, Regatul Unit și Irlanda nu vor participa la adoptarea prezentei directive, nu vor avea obligații în temeiul acesteia și nici nu vor face obiectul aplicării sale]²³.
- (30) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul privind poziția Danemarcei, anexat Tratatului privind Uniunea Europeană și Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei directive, nu va avea obligații în temeiul acesteia și nu nici va face obiectul aplicării sale,

ADOPTĂ PREZENTA DIRECTIVĂ:

Capitolul 1

DISPOZIȚII INTRODUCATIVE

Articolul 1

Obiective

Scopul prezentei directive este de a garanta faptul că toate victimele criminalității beneficiază de protecția și sprijinul adecvat, că sunt în măsură să participe la procedurile penale și sunt recunoscute și tratate cu respect, atenție și profesionalism, fără a fi discriminate în niciun fel, în toate contactele cu toate autoritățile publice, în cadrul tuturor serviciilor de sprijinire a victimelor sau de justiție reparatorie.

---

²² JO L 350, 30.12.2008, p. 60.

²³ Formularea finală a acestui considerent al directivei va depinde de poziția concretă a Regatului Unit și a Irlandei, adoptată în conformitate cu prevederile protocolului (nr. 21).

Articolul 2 **Definiții**

În sensul prezentei directive:

- (a) „victimă” înseamnă
  - (i) o persoană fizică ce a suferit un prejudiciu, inclusiv o atingere adusă integrității sale fizice sau mentale, o suferință emoțională sau o pierdere materială, cauzate în mod direct de o infracțiune;
  - (ii) membrii familiei unei persoane al cărei deces a fost cauzat de o infracțiune;
- (b) „membri ai familiei” înseamnă soțul/soția, concubinul/concubina, partenerul înregistrat/partenera înregistrată, rudele în linie directă, frații și surorile, precum și persoanele aflate în întreținerea victimei;
- (c) „concubin/concubină” înseamnă persoana care trăiește cu victima într-o relație stabilă și neîntreruptă, fără ca relația respectivă să fie înregistrată pe lângă o autoritate de resort;
- (d) „partener înregistrat/parteneră înregistrată” înseamnă partenerul cu care victima a încheiat un parteneriat înregistrat, conform legislației unui stat membru;
- (e) „servicii de justiție reparatorie” înseamnă serviciile care au drept obiectiv reunirea victimei și a persoanei acuzate, în vederea obținerii unui acord voluntar între aceștia cu privire la modalitatea de reparare a prejudiciului rezultat în urma săvârșirii infracțiunii;
- (f) „minor” înseamnă orice persoană având o vârstă mai mică de 18 ani;
- (g) „persoană cu handicap” înseamnă o persoană care suferă de o deficiență fizică, mentală, intelectuală sau senzorială care, în interacțiune cu diferite bariere, poate împiedica participarea sa deplină și efectivă la viața socială în condiții de egalitate cu ceilalți.

Capitolul 2

FURNIZAREA DE INFORMAȚII ȘI SPRIJIN

Articolul 3

Dreptul de a primi informații încă de la primul contact cu o autoritate competentă

Statele membre se asigură că victimele primesc următoarele informații, fără întârzieri inutile, încă de la primul contact cu autoritatea competentă pe lângă care acestea depun o plângere privind o infracțiune:

- (a) locul și modalitatea în care victima poate depune o plângere privind o infracțiune;

- (b) detaliile privind serviciile sau organizațiile cărora li se poate adresa victima pentru a obține sprijin;
- (c) tipul de sprijin pe care victima îl poate primi;
- (d) procedurile subsecvente depunerii unei plângeri privind o infracțiune și rolul victimei în aceste proceduri;
- (e) modul și condițiile în care victima poate obține protecție;
- (f) măsura și condițiile în care victima are dreptul la consiliere juridică, asistență juridică sau orice altă formă de consiliere;
- (g) măsura și condițiile în care victima are dreptul la despăgubiri, inclusiv termenele pentru efectuarea oricărei cereri;
- (h) în cazul în care victima locuiește în alt stat membru, orice instrument specific pe care acesta îl are la dispoziție pentru a-și apăra interesele;
- (i) toate procedurile de contestație în cazul în care drepturile sale nu sunt respectate;
- (j) datele de contact pentru comunicările cu privire la cauza lor.

Articolul 4

Dreptul de a primi informații cu privire la propria cauză

1. Statele membre se asigură că victimele sunt informate cu privire la dreptul lor de a primi următoarele informații referitoare la cauza lor și că ele primesc respectivele informații în cazul în care și-au exprimat dorința în acest sens:
  - (a) orice decizie, inclusiv motivarea respectivei decizii, de a înceta a procedurilor penale inițiate ca urmare a plângerii privind săvârșirea unei infracțiuni care a fost depusă de victimă, cum ar fi o decizie de a nu continua sau de a înceta ancheta sau urmărirea penală sau o hotărâre finală, inclusiv o sentință, într-un proces;
  - (b) informații care să îi permită victimei să ia la cunoștință stadiul procedurii penale inițiate ca urmare a plângerii privind săvârșirea unei infracțiuni, care a fost depusă de victimă, cu excepția situației în care desfășurarea corespunzătoare a cauzei ar putea fi afectată;
  - (c) data și locul procesului.
2. Statele membre se asigură că victimelor li se oferă posibilitatea de a fi informate atunci când persoana urmărită penal sau condamnată pentru faptele care privesc victima este eliberată din închisoare. Victimele primesc aceste informații dacă și-au exprimat dorința în acest sens.
3. Statele membre se asigură că victimele care afirmă că nu doresc să primească informațiile menționate la alineatele (1) și (2) nu primesc respectivele informații.

Articolul 5
Dreptul de a înțelege și de a fi înțeles

Statele membre iau măsuri pentru a garanta că victimele înțeleg și că pot fi înțelese în cursul oricărei interacțiuni pe care o au cu autoritățile publice în procedurile penale, inclusiv în cazul în care informațiile sunt furnizate de aceste autorități.

Articolul 6
Dreptul la servicii de interpretariat și traducere

1. Statele membre se asigură că victimele care nu înțeleg sau nu vorbesc limba utilizată în procedurile penale la care participă pot beneficia, la cerere și gratuit, de servicii de interpretariat în timpul interogatoriilor și audierilor victimei din cadrul procedurilor penale, în relația cu organele de anchetă și autoritățile judiciare, inclusiv în cursul interogatoriilor de către organele de poliție, precum și de servicii de interpretariat în momentul participării victimelor la audierile în fața instanței și a oricăror audieri intermediare care sunt necesare.
2. Pentru a garanta faptul că victimele își pot exercita drepturile în cadrul procedurilor penale, statele membre se asigură că în toate celelalte cazuri și la cererea victimei sunt disponibile servicii gratuite de interpretariat, în conformitate cu nevoile victimei și cu rolul acestora în respectivele proceduri.
3. Dacă este cazul, pot fi utilizate tehnologii de comunicare, cum ar fi videoconferința, telefonul sau internetul, cu excepția cazului în care este necesară prezența fizică a interpretului pentru ca victima să-și poată exercita în mod corespunzător drepturile sau să poată înțelege procedura.
4. Statele membre se asigură că o victimă care nu înțelege sau nu vorbește limba în care se desfășoară procedurile penale respective primește gratuit o traducere, în cazul în care dorește acest lucru, a următoarelor informații, în măsura în care acestea sunt puse la dispoziția victimei:
  - (a) plângerea privind săvârșirea infracțiunii, depusă la autoritatea competentă;
  - (b) orice decizie de încetare a procedurilor penale aferente infracțiunii raportate de victimă, împreună cel puțin cu rezumatul motivării acestei decizii;
  - (c) informațiile esențiale pentru ca victima să își poată exercita drepturile în cadrul procedurilor penale în conformitate cu nevoile sale și cu rolul său în cadrul respectivelor proceduri.
5. Statele membre se asigură de existența unei proceduri sau a unui mecanism prin care să se stabilească dacă victima vorbește și înțelege limba în care se desfășoară procedurile penale și dacă are nevoie să fie asistată de un traducător sau un interpret.
6. Statele membre se asigură că, în conformitate cu procedurile prevăzute de legislația națională, victimele au dreptul de a contesta o decizie prin care se constată că nu este nevoie de servicii de interpretariat sau traducere și că, dacă acestea au fost furnizate, victimele au posibilitatea de a protesta în cazul în care calitatea interpretării nu este suficientă pentru ca ele să-și poată exercita drepturile și să înțeleagă procedura.

Articolul 7

Dreptul de acces la serviciile de sprijinire a victimelor

1. Statele membre se asigură că victimele și familiile acestora au acces la servicii gratuite și confidențiale de sprijinire a victimelor, în conformitate cu nevoile lor.
2. Ca o condiție minimă, aceste servicii trebuie să furnizeze:
  - (a) informațiile, consilierea și sprijinul relevant cu referire la drepturile victimelor, inclusiv în ceea ce privește accesul la sistemele publice de despăgubire în cazul daunelor penale, precum și cu privire la rolul victimelor în cadrul procedurilor penale, inclusiv pregătirea pentru participarea la proces;
  - (b) informațiile privind serviciile specializate către care după caz, victimele sunt orientate;
  - (c) sprijinul emoțional și psihologic;
  - (d) consiliere privind aspectele financiare și practice subsecvente infracțiunii.
3. Statele membre facilitează orientarea victimelor, de către autoritatea la care a fost depusă plângerea și de către alte instituții relevante, către serviciile de sprijinire a victimelor.
4. Statele membre promovează instituirea sau dezvoltarea de servicii specializate de sprijin, pe lângă serviciile generale de sprijinire a victimelor.

Capitolul 3

PARTICIPAREA LA PROCEDURILE PENALE

Articolul 8

Dreptul victimelor de a li se confirma înregistrarea plângerii

Statele membre se asigură că victimele primesc o confirmare scrisă de înregistrare a oricărei plângeri depuse de acestea la o autoritate de resort din statul membru.

Articolul 9

Dreptul de a fi ascultat

Statele membre se asigură că victimele pot fi audiate în cursul procedurii penale și pot depune elemente de probă.

Articolul 10

Drepturi în cazul unei decizii de neîncepere a urmăririi penale

1. Statele membre se asigură că victimele au dreptul de a contesta orice decizie de neîncepere a urmăririi penale.

2. Statele membre se asigură că victimele dispun de suficiente informații pentru a decide dacă doresc sau nu să solicite revizuirea oricărei decizii de neîncepere a urmăririi penale.

Articolul 11

Dreptul la garanții în contextul medierii și al altor servicii de justiție reparatorie

1. Statele membre stabilesc standarde care garantează protejarea victimei împotriva intimidării sau a persecuției ulterioare, care să se aplice atunci când se recurge la mediere sau la alte servicii de justiție reparatorie. Aceste standarde trebuie să includă cel puțin următoarele elemente:
  - (a) se recurge la mediere sau la servicii de justiție reparatorie doar dacă acestea sunt în interesul victimei și doar cu acordul liber și în cunoștință de cauză al acesteia; acordul respectiv poate fi retras în orice moment;
  - (b) înainte de a accepta să participe la proces, victima primește informații complete și obiective cu privire la proceduri și la eventualele rezultatele ale acestora, precum și informații cu privire la procedurile de supraveghere a punerii în aplicare a oricărui acord;
  - (c) persoana suspectată sau acuzată sau autorul infracțiunii trebuie să își fi asumat responsabilitatea faptei săvârșite;
  - (d) orice acord trebuie să fie încheiat în mod voluntar și luat în considerare în cadrul oricărei proceduri penale ulterioare;
  - (e) discuțiile din cadrul medierii sau al altor proceduri de justiție reparatorie care nu au loc în public sunt confidențiale și nu sunt divulgate ulterior, cu excepția cazului în care părțile își dau acordul în acest sens sau dacă acest lucru se prevede în legislația națională, având în vedere interesul public prevalent.
2. Statele membre facilitează trimiterea cauzelor către serviciile de mediere sau către alte servicii de justiție reparatorie, inclusiv prin stabilirea de protocoale cu privire la condițiile de trimitere.

Articolul 12

Dreptul la asistență juridică

Statele membre se asigură că victimele au acces la asistență juridică, în conformitate cu procedurile prevăzute de legislația națională, atunci când au calitatea de parte în procedurile penale.

Articolul 13

Dreptul la rambursarea cheltuielilor

În conformitate cu procedurile prevăzute de legislația națională, statele membre le oferă victimelor care participă la procedurile penale posibilitatea de a li se rambursa cheltuielile

suportate ca urmare a participării lor la aceste proceduri, inclusiv ca urmare a participării lor la proces.

Articolul 14

Dreptul la restituirea bunurilor

Statele membre se asigură că bunurile recuperabile care aparțin victimelor și care sunt sechestrate pe durata procedurii penale li se restituie acestora fără întârziere, cu excepția cazului în care ele sunt necesare pentru procedurile penale.

Articolul 15

Dreptul de a obține o decizie privind despăgubirile din partea autorului infracțiunii în cadrul procedurilor penale

1. Statele membre se asigură că, în cursul procedurilor penale, victimele au dreptul de a obține o decizie privind despăgubirile din partea autorului infracțiunii, într-un termen rezonabil.

Primul paragraf nu se aplică în cazul în care legislația națională prevede acordarea de restituiri sau de despăgubiri într-un alt mod.

2. Statele membre adoptă măsurile necesare pentru a-i încuraja pe autorii de infracțiuni să despăgubească în mod corespunzător victimele.

Articolul 16

Drepturile victimelor rezidente în alt stat membru

1. Statele membre se asigură că autoritățile lor competente sunt în măsură să adopte măsurile adecvate pentru a atenua dificultățile care apar atunci când victima își are reședința în alt stat decât cel în care a fost săvârșită infracțiunea, în special în ceea ce privește desfășurarea procedurilor. În acest scop, autorităților statului membru în care a avut loc infracțiunea le revine sarcina:

- de a lua o declarație victimei imediat după depunerea plângerii privind săvârșirea infracțiunii pe lângă autoritatea de resort;
- de a recurge cât mai mult posibil la dispozițiile privind videoconferințele și teleconferințele prevăzute în Convenția privind asistența reciprocă în materie penală între statele membre ale Uniunii Europene din 29 mai 2000 în scopul audierii victimelor care își au reședința în străinătate.

2. Statele membre se asigură că victimele infracțiunilor săvârșite într-un alt stat membru decât cel în care acestea își au reședința pot depune o plângere pe lângă autoritățile competente din statul membru de reședință dacă nu au posibilitatea de a face acest lucru în statul membru în care a fost săvârșită infracțiunea sau în cazul săvârșirii unei infracțiuni grave stabilite prin legislația națională, dacă nu doresc să facă acest lucru.

3. Fără a aduce atingere la lângă care a fost depusă plângerea o transmite de îndată autorității competente pe teritoriul căreia a fost săvârșită infracțiunea.

Capitolul 4

RECUNOAȘTEREA VULNERABILITĂȚII ȘI PROTECȚIA VICTIMELOR

Articolul 17

Dreptul la protecție

1. Statele membre garantează adoptarea de măsuri de protecție a siguranței victimelor și a membrilor familiilor acestora împotriva răzbunării, intimidării sau victimizării ulterioare repetate.
2. Măsurile menționate la alineatul (1) includ în special proceduri privind protecția fizică a victimelor și a membrilor familiilor acestora, măsuri de garantare a evitării contactului dintre autorii infracțiunii și victime în clădirile în care se desfășoară procedurile penale, precum și măsuri de garantare a minimizării riscului de daune psihologice sau emoționale la adresa victimelor pe durata audierilor sau în momentul depunerii mărturiei și de garantare a siguranței și demnității acestora.

Articolul 18

Identificarea victimelor vulnerabile

1. În sensul prezentei directive, următoarele categorii de victime sunt considerate drept vulnerabile, din cauza caracteristicilor lor personale:
  - (a) copiii;
  - (b) persoanele cu handicap.
2. În sensul prezentei directive, următoarele categorii de victime sunt considerate a fi vulnerabile din cauza naturii sau tipului infracțiunii ale cărei victime au fost:
  - (a) victimele violenței sexuale;
  - (b) victimele traficului de persoane.
3. Statele membre se asigură că toate celelalte victime beneficiază de o evaluare promptă și individualizată, în conformitate cu procedurile naționale, pentru a se stabili dacă sunt expuse, din cauza propriilor caracteristici sau a circumstanțelor, tipului sau naturii infracțiunii, la victimizări sau intimidări secundare sau repetate.
4. Statele membre se asigură că toate victimele vulnerabile, identificate conform alineatelor (1), (2) și (3), beneficiază de o evaluare promptă și individualizată, în conformitate cu procedurile naționale, pentru a se stabili de care dintre măsurile speciale prevăzute la articolele 21 și 22 ar trebui să beneficieze. Această evaluare ia în considerare dezideratele victimei vulnerabile, inclusiv acela de a nu beneficia de măsuri speciale.

5. Amploarea evaluării poate fi adaptată în funcție de gravitatea infracțiunii și de nivelul prejudiciului aparent suferit de victimă.

Articolul 19

Dreptul la evitarea contactului dintre victimă și autorul infracțiunii

Statele membre stabilesc progresiv condițiile necesare pentru a se permite evitarea contactului dintre victime și persoanele acuzate sau suspectate în orice loc în care victimele pot intra personal în contact cu autoritățile publice datorită statutului lor de victime și în special incintele în care se desfășoară procedurile penale.

Articolul 20

Dreptul la protecție al victimelor în cursul audierilor din cadrul anchetei penale

Statele membre se asigură că:

- (a) victimele sunt audiate fără întârzieri nejustificate, de îndată ce autoritățile competente au primit o plângere privind săvârșirea infracțiunii;
- (b) numărul audierilor victimelor este cât mai redus posibil, iar audierile au loc numai atunci când sunt strict necesare pentru desfășurarea procedurilor penale;
- (c) victimele pot fi însoțite, după caz, de reprezentantul lor legal sau de o persoană aleasă de acestea, cu excepția cazului în care s-a luat o decizie contrară motivată în legătură cu persoana respectivă.

Articolul 21

Dreptul la protecție al victimelor vulnerabile în cursul procedurii penale

1. Statele membre se asigură că victimele vulnerabile menționate la articolul 18 beneficiază de măsurile prevăzute la alineatele (2) și (3), în conformitate cu evaluarea individuală prevăzută la articolul 18 alineatul (4) și cu normele puterii discreționare a instanțelor penale.
2. Victimelor vulnerabile li se vor pune la dispoziție următoarele măsuri pe parcursul anchetei penale:
  - (a) audierea victimei se desfășoară în incinte concepute sau adaptate în acest scop;
  - (b) audierea victimei se desfășoară de către sau prin intermediul unor persoane profesioniste pregătite în acest scop;
  - (c) toate audierile victimei sunt realizate de aceleași persoane, cu excepția cazului în care acest lucru este contrar bunei administrări a justiției;
  - (d) toate audierile victimelor actelor de violență sexuală sunt efectuate de o persoană de același sex.
3. Victimele vulnerabile beneficiază de următoarele măsuri pe parcursul procedurilor penale:

- (a) măsuri de evitare a contactului vizual între victime și acuzați, inclusiv pe parcursul depunerii mărturiei, prin mijloace adecvate, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor de comunicare;
- (b) măsuri de garantare a posibilității ca victima să fie audiată în instanță fără a fi prezentă, în special prin folosirea tehnologiilor de comunicare adecvate;
- (c) măsuri de evitare a adresării de întrebări inutile victimei privind viața privată, care nu sunt legate de infracțiunea respectivă; și
- (d) măsuri prin care să se permită derularea audierii fără public.

Articolul 22

Dreptul la protecție al victimelor minore în cursul procedurilor penale

Pe lângă măsurile prevăzute la articolul 21, statele membre se asigură că atunci când victima este minoră:

- (a) în anchetele penale, toate audierile victimei pot fi înregistrate pe suport video și că aceste înregistrări video pot fi utilizate, în conformitate cu legislația națională, în procedurile penale;
- (b) în anchetele penale și procedurile judiciare, autoritățile judiciare numesc un reprezentant special pentru victimă în cazul în care, conform legislației naționale, titularii răspunderii părintești nu pot reprezenta minorul ca urmare a unui conflict de interese între acestea și victimă sau atunci când minorul este neînsoțit sau separat de familie.

Articolul 23

Dreptul la protecția vieții private

1. Statele membre se asigură că autoritățile judiciare pot adopta, în cursul procedurilor judiciare, măsurile adecvate pentru a proteja viața privată și imaginile fotografice aparținând victimelor și membrilor familiilor lor.
2. Statele membre încurajează mijloacele de comunicare să adopte măsuri de autoreglementare în vederea protejării vieții private, a integrității personale și a datelor cu caracter personal ale victimei.

Capitolul 6

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 24

Formarea practicienilor

1. Statele membre se asigură că personalul poliției, al parchetelor și al instanțelor beneficiază de cursuri de formare atât generale, cât și de specialitate, până la un nivel

adecvat din punctul de vedere al contactului cu victimele, pentru ca să poată conștientiza nevoile victimelor și să le poată trata pe acestea într-un mod imparțial, respectuos și profesionist.

2. Statele membre se asigură că membrii sistemului judiciar au acces la cursuri de formare atât generale, cât și de specialitate, pentru ca să poată conștientiza nevoile victimelor și să le poată trata pe acestea într-un mod imparțial, respectuos și profesionist.
3. Pentru a garanta că serviciile de sprijinire a victimelor și de justiție reparatorie sunt furnizate într-un mod imparțial, respectuos și profesionist, statele membre iau măsuri care să garanteze că furnizorii de astfel de servicii beneficiază de cursuri corespunzătoare la un nivel adecvat în ceea ce privește contactul cu victimele și îndeplinesc standardele profesionale necesare.
4. În conformitate cu funcțiile practicianului, cu natura și nivelul contactului acestuia cu victimele, cursurile de formare vor include cel puțin aspecte legate de impactul pe care infracțiunea îl are asupra victimelor, riscurile de intimidare și de victimizare secundară și repetată și modul în care acestea pot fi evitate, precum și disponibilitatea și relevanța sprijinului acordat victimelor.

Articolul 25

Cooperare și coordonarea serviciilor

1. Statele membre cooperează pentru a facilita o protecție mai eficientă a drepturilor și intereselor victimelor în cadrul procedurilor penale, fie sub formă de rețele direct legate de sistemul judiciar, fie prin legături între organizațiile care oferă sprijin victimelor, inclusiv cu sprijinul rețelelor europene care se ocupă de problemele victimelor.
2. Statele membre se asigură că autoritățile care lucrează cu victimele sau le acordă sprijin acestora colaborează între ele pentru a se garanta că victimele primesc un răspuns coordonat și pentru a se minimiza impactul negativ al infracțiunii, riscurile de victimizare secundară și repetată și sarcina impusă victimelor ca urmare a interacțiunilor dintre victime și organele de justiție penală.

Capitolul 7

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 26

Transpunere

1. Statele membre asigură intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma prezentei directive până la [doi ani de la data adoptării].

2. Statele membre comunică neîntârziat Comisiei textele dispozițiilor legislației naționale pe care le adoptă în domeniul reglementat de prezenta directivă precum și un tabel de corespondență între acele dispoziții și prezenta directivă.
3. Atunci când statele membre adoptă aceste dispoziții, acestea conțin o trimitere la prezenta directivă sau sunt însoțite de o asemenea trimitere la data publicării lor oficiale. Statele membre stabilesc modalitatea de efectuare a acestei trimiteri.

Articolul 27

Furnizarea de date și statistici

Statele membre transmit Comisiei Europene datele privind aplicarea procedurilor naționale referitoare la victimele criminalității cel târziu până la [doi ani de la data adoptării].

Articolul 28

Înlocuire

Decizia-cadru 2001/220/JAI se înlocuiește pentru statele membre care participă la adoptarea prezentei directive, fără a se aduce atingere obligațiilor statelor membre în ceea ce privește termenele de transpunere în legislația națională.

Pentru statele membre care participă la adoptarea prezentei directive, trimerile la decizia-cadru sus-menționată se interpretează drept trimiteri la prezenta directivă.

Articolul 29

Intrarea în vigoare

Prezenta directivă intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Articolul 30

Destinatari

Prezenta directivă se adresează statelor membre, în conformitate cu tratatele.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Parlamentul European
Președintele

Pentru Consiliu
Președintele